

Posudek oponenta bakalářské/diplomové práce

Autor, název, místo, vedoucí práce, rok, rozsah práce:

Tereza Smudková, „Odsun“ Němců a Postoloprty v roce 1945, Praha 2013, Doc. Alena Míšková
Ph.D., 55 stran

Hodnotící kritéria

	<i>splňuje</i>	<i>splňuje z větší části</i>	<i>splňuje z menší části</i>	<i>nesplňuje</i>
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.		x		
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		x		
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu.	x			
Struktura práce je vyvážená a logická.		x		
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu.			x	
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb.	x			
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie.		x		
Autor správně cituje.	x			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			

Celkové hodnocení (slovně)

Autorka se rozhodla zpracovat zásadní téma českých moderních dějin, které stále velmi emotivně rezonuje ve společnosti. Práce splňuje všechny formální požadavky, autorka vychází z relevantních zdrojů a práce je stylisticky na velmi dobré úrovni.

Problém nicméně vidím v uchopení tématu, který vyplývá už z názvu práce „*Odsun Němců a Postoloprty v roce 1945*“. Jak vyplývá ze stylistiky názvu a stejně tak z obsahu práce, autorka se věnuje v první části „odsunu“ v obecné rovině a v druhé části konkrétním projevům násilí, které „odsun“ provázejí. Odsun a násilí spolu zcela jistě souvisejí, ale mnohem logičtější by bylo, věnovat se v obecné rovině násilí provázející „odsun“ a následně téma ukotvit na konkrétním příkladu Postoloprty. Autorka celou práci začíná shrnutím česko-německé problematiky od poloviny 19. století do roku 1947. Česko-německé problematice je věnováno 12 stran, obecné problematice „odsunu“ 9 stran a samotným postoloprtským událostem 25 stran. Není možné na 12 stranách shrnout složitou problematiku česko-německých vztahů a považuji to i vzhledem k tématu a rozsahu práce za zbytečné a nepřínosné. Obecný shrnující popis odsunu aniž by se týkal Postoloprty, považuji taktéž za nadbytečný. Smysluplnější by bylo věnovat se buď dějinám regionu od poloviny 19. století, (tedy včetně česko-německých vztahů, žatecký region má v tomto ohledu velmi pestrou historii) včetně „odsunu“ a práci završit postoloprtským masakrem. Eventuelně se zaměřit na poválečné exekuce v celostátním měřítku s konkrétním příkladem Postoloprty. Koneckonců i samotné postoloprtské události by si zasloužily samostatný text.

Proč autorka zvolila do názvu výraz odsun v uvozovkách? Postrádám metodologické vysvětlení tohoto rozhodnutí v úvodu. Autorka čerpala z prací von Arburga a Staňka, kteří v úvodu k edici VNPČP, (doporučuji přečíst úvodní kapitoly prvního svazku: *von Arburg, Staněk: Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945-1951. Češi a Němci do roku 1945. Úvod k edici, 2010*, zejména strany 10-19 a 298-308), kterou autorka bakalářské práce uvádí v pramenech, věnovali několik statí metodologii a jazyku v souvislosti s vysídlením německých obyvatel. Proč autorka používá výraz Sudety, sudetský a co si pod tím představuje?

Na straně 9 zmiňuje autorka nacionalismus v 19. století, který definuje emancipačními projevy a návraty ke kořenům, ale nezmiňuje jeho vymezovací a nenávistné roviny, což jen ukazuje na to, že 12 stran na česko-německé vztahy nestačí a malý prostor vede ke zjednodušování.

Na straně 11 zmiňuje autorka práce jazykový zákon z roku 1920, který špatně interpretuje, tvrdí tam že národnostním menšinám byl zajištěna možnost komunikace s úřady v menšinovém jazyce, což sama rozporuje na straně 12, kde správně uvádí, že možnost komunikace s úřady v menšinovém jazyce byla umožněna jen v soudních okresech, kde bylo více než 20% zastoupení dané menšiny. I tak se komunikace týkala jen okresních, nikoliv celostátních úřadů. Dále autorka tvrdí, že soudní okres jakožto výchozí měřítko byl znevýhodňující proto, že byl menší než okres politický. Politický okres měl řekněme čtyři soudní okresy. V jednom ze soudních okresů byla řekněme 20% kvóta splněna, tudíž jeho obyvatelé mohli specifikovaného jazykového práva využít. Kdyby se ale kvóta počítala na celý politický okres, nemusela být 20% hranice splněna. Samozřejmě vždy záleží na konkrétním politickém okrese.

Na straně 15 se autorka velmi detailně zabývá přípravou mnichovské konference, která vyústila v mnichovskou dohodu, proč se autorka věnuje zrovna tomuto problému tak detailně? Autorka se u daného tématu uchýlila na straně 15 a dalších k výrazům typu: „Mohli jsme se opřít...“ a „Dále měli jsme smlouvu...“ Za množným číslem se skrývá výraz „my Češi“ což shodně a von Arburgem považuji za velmi problematické vztahování se k dané problematice,

zejména, jedná-li se odbornou práci. (Více viz *Adrian von Arburg a kol.: Německy mluvící obyvatelstvo v Československu po roce 1945, Brno 2010, str. 39* – doporučuji přečíst celou stať).

Na straně 20 označuje autorka německé obyvatele za viníky války, což je paušální a dle mého názoru v odborné práci nepřípustné, stejně jako tvrzení na str. 29, že válku přivítali Němci s nadšením.

Samotná část věnovaná Postoloprťům je velmi zajímavá a to zejména díky využití webových stránek www.heimatkreis-saaz.de, které zachycují dobové dokumenty a výpovědi pamětníků. Autorka s daným tématem pracuje jak na základě relevantní literatury, tak využívá orální historie a archivních pramenů. Samotná část věnovaná Postoloprťům by zasloužila redakčně, obsahově i metodologicky doladit, ale i ve své stávající podobě se jedná o dobrou práci. (např. výpovědi pamětníků by měly být shrnuty a interpretovány a konfrontovány s dalšími prameny a zapojeny do souvislého textu atd.) Autorka pracovala s dokumenty publikované v rámci edice VNPČP týkající se Postoloprť, ale opomenula ty, které jsou zveřejněny pouze na CD, které je součástí publikace.

Zajímavá je pasáž popisující novodobé vyšetřování i spor o pamětní desku. Recepce postoloprtských událostí a jejich vyšetřování by si zcela jistě zasloužila další zkoumání, neboť se jedná o velmi významné místo paměti.

I přes výše zmíněné výhrady navrhuji známku velmi dobře, pro výslednou známku bude určující samotná obhajoba.

Doufám, že autorka bude ve výzkumech pokračovat i nadále.

Navržená známka

5. 6. 2013

Datum

Tamara Nováková

Podpis oponenta práce